

ZAKON

O ZAŠTITI NA RADU

("Sl. list RCG", br. 79/04 od 23.12.2004 i "Sl. list Crne Gore", br. 26/10 od 07.05.2010, 40/11 od 08.08.2011)

I OPŠTE ODREDBE

Sadržaj zakona

Član 1

Zaštita na radu, primjenom savremenih tehničko-tehnoloških, organizacionih, zdravstvenih, socijalnih i drugih mjera i sredstava zaštite na radu, obezbjeđuje se i sprovodi u skladu sa ovim zakonom, drugim propisima, aktima Evropske unije i međunarodnim konvencijama.

Javni interes

Član 2

Zaštita na radu je djelatnost od javnog interesa.

Javni interes u oblasti zaštite na radu ostvaruje se na način i pod uslovima propisanim zakonom.

Obveznici

Član 3

Zaštitu na radu obezbjeđuju i sprovode sva domaća i strana pravna i fizička lica koja su registrovana kod nadležnog organa i obavljaju privredne i druge djelatnosti na teritoriji Crne Gore.

Primjena

Član 4

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na sve zaposlene koji rade na teritoriji Crne Gore kod domaćih i stranih pravnih i fizičkih lica, državnim organima, organima državne uprave, odnosno jedinicama lokalne samouprave, zaposlene koji su upućeni na rad u inostranstvo, ako su propisima zemlje prijema predviđene nepovoljnije mjere zaštite na radu od onih koje su predviđene ovim zakonom, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

Odredbe ovog zakona primjenjuju se i na:

- 1) učenike i studente kada se nalaze na obaveznom proizvodnom radu, profesionalnoj praksi ili praktičnoj nastavi (radionice, ekonomije, kabineti, laboratorije i dr.);
- 2) lica koja se nalaze na stručnom osposobljavanju, prekvalifikaciji ili dokvalifikaciji;
- 3) lica na profesionalnoj rehabilitaciji;
- 4) lica koja su za vrijeme izdržavanja kazne zatvora obavezna da obavljaju određene poslove;
- 5) lica na dobrovoljnim i javnim radovima organizovanim u opštem interesu, radnim akcijama i takmičenjima;
- 6) lica koja su na volonterskom radu.

Zaštitu na radu obezbjeđuju:

- licima iz stava 2 tač. 1, 3 i 6 ovog člana - poslodavac;
- licima iz stava 2 tačka 2 ovog člana - subjekat kod kojeg se obavlja stručno osposobljavanje, prekvalifikacija i dokvalifikacija;
- licima iz stava 2 tačka 4 ovog člana - Zavod za izvršenje krivičnih sankcija;
- licima iz stava 2 tačka 5 ovog člana - organizator radova, akcija i takmičenja.

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na lica za koje je, saglasno zakonu, poslodavac organizovao rad kod kuće, odnosno sa kojima je zaključen ugovor o radu za obavljanje poslova u domaćinstvu.

Mjere koje se odnose na zaštitu na radu ne mogu proizvesti nikakve troškove za zaposlene i lica iz stava 2

ovog člana.

Značenje izraza

Član 5

Pojedini izrazi u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- zaposleni je lice koje je zasnovalo radni odnos, odnosno zaključilo ugovor o radu ili posebnu vrstu ugovora o radu sa poslodavcem;
- poslodavac je domaće ili strano pravno ili fizičko lice koje za zaposlene sprovodi mjere zaštite na radu u skladu sa ovim zakonom;
- zaštita na radu podrazumijeva obezbjeđivanje uslova na radu koji ne dovode do povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti u vezi sa radom i koji stvaraju pretpostavke za punu fizičku, psihičku i socijalnu bezbjednost zaposlenih;
- preventivne mjere su mjere koje se preduzimaju ili planiraju na svim nivoima rada kod poslodavca, radi sprječavanja povređivanja ili oštećenja zdravlja zaposlenih;
- radno mjesto je prostor namijenjen za obavljanje rada koji se nalazi u prostorijama poslodavca, kao i na privremenim i pokretnim radilištima, odnosno objektima, uređajima, saobraćajnim sredstvima i sl. i obuhvata sva mjesta na kojima je potrebno da budu zaposleni ili da dođu do njih zbog obavljanja svog posla i koji je pod neposrednom ili posrednom kontrolom poslodavca;
- radno mjesto sa povećanim rizikom je radno mjesto utvrđeno aktom o procjeni rizika, na kome, i pored potpuno ili djelimično primijenjenih mjera u skladu sa ovim zakonom, postoje takvi rizici koji mogu da ugroze bezbjednost i zdravlje zaposlenih;
- radna sredina je prostor u kojem se obavlja rad i uključuje radna mjesta, radne uslove, radne postupke, odnose u procesu rada i druge uticaje spoljašnje sredine;
- objekat je prostorna, funkcionalna, konstruktivna, arhitektonska, estetska i biotehnička cjelina sa svim instalacijama, postrojenjima i opremom, odnosno same instalacije, postrojenja i oprema koja se ugrađuje u objekat ili samostalno izvodi (zgrade svih vrsta, saobraćajni, vodoprivredni i energetski objekti, unutrašnja i spoljna mreža i instalacije, objekti komunalne infrastrukture, industrijski, poljoprivredni i drugi objekti namijenjeni za radne i pomoćne prostorije);
- sredstvo za rad je svako postrojenje, mašina, instalacija, alat i drugo oruđe za rad koje se koristi u procesu rada;
- opasnim i štetnim materijama smatraju se eksplozivne, zapaljive, oksidirajuće, otrovne, gadne, zarazne, korozivne, kancerogene i radioaktivne materije utvrđene standardima i drugim propisima, a koje se proizvode, koriste ili skladište u procesu rada, kao i materije koje sadrže te supstance i mogu da budu opasne po život i zdravlje zaposlenih;
- rizik je vjerovatnoća da opasnost može prouzrokovati povredu, oboljenje ili oštećenje zdravlja zaposlenog;
- akt o procjeni rizika je akt koji sadrži opis procesa rada sa procjenom (ocjenom) rizika od povreda ili oštećenja zdravlja na radnom mjestu i kojim se utvrđuju mjere za otklanjanje ili smanjivanje rizika u cilju poboljšanja bezbjednosti i zaštite zdravlja na radu;
- procjena rizika je sistematsko evidentiranje i procjenjivanje svih faktora u procesu rada sa ciljem da se utvrde mogući uzroci nastanka povreda na radu, oboljenja ili oštećenja zdravlja u vezi sa radom i utvrđivanje mogućnosti, odnosno načina sprječavanja, otklanjanja ili smanjenja rizika;
- stručno lice je lice koje ima propisanu školsku spremu i položen stručni ispit za poslove zaštite na radu u odgovarajućoj djelatnosti, a koje poslodavac odredi u pisanoj formi;
- organizatori procesa rada su zaposleni koji obavljaju poslove po nalogu poslodavaca, a koji rukovode djelovima procesa rada;
- ovlašćena organizacija je pravno ili fizičko lice koje ima ovlašćenje za obavljanje stručnih poslova iz zaštite na radu izdato u skladu sa ovim zakonom;
- ovlašćeni ljekar je ljekar koji ima licencu za obavljanje poslova zaštite zdravlja zaposlenih, a koga poslodavcu u pisanoj formi odredi za obavljanje stručnih poslova zdravstvene zaštite zaposlenih.

II PREVENTIVNE MJERE

Osnovni principi

Član 6

Preventivne mjere u ostvarivanju zaštite na radu obezbjeđuju se primjenom savremenih tehničkih, ergonomskih, zdravstvenih (medicinskih), obrazovnih, socijalnih, organizacionih i drugih mjera i sredstava za otklanjanje rizika od povređivanja i oštećenja zdravlja zaposlenih ili njihovog svođenja na najmanju moguću mjeru, u postupku:

- 1) projektovanja, izgradnje, korišćenja i održavanja objekata namijenjenih za radne i pomoćne prostorije, kao i objekata namijenjenih za rad na otvorenom prostoru, u cilju bezbjednog odvijanja procesa rada;
- 2) projektovanja, izgradnje, korišćenja i održavanja tehnoloških procesa rada sa svim pripadajućim sredstvima za rad, u cilju bezbjednog rada zaposlenih i usklađivanja hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti, mikroklima i osvjjetljenja na radnim mjestima i u radnim i pomoćnim prostorijama sa propisanim mjerama i normativima za djelatnost koja se obavlja na tim radnim mjestima i u tim radnim prostorijama;
- 3) projektovanja, izrade, korišćenja i održavanja sredstava za rad, konstrukcija i objekata za kolektivnu zaštitu na radu, pomoćnih konstrukcija i objekata i drugih sredstava koja se koriste u procesu rada ili koja su na bilo koji način povezana sa procesom rada, tako da se u toku njihove upotrebe sprječava povređivanje ili oštećenje zdravlja zaposlenih;
- 4) proizvodnje, pakovanja, prevoza, skladištenja, upotrebe i uništavanja opasnih materija, na način i po propisima i pravilima kojima se otklanjaju mogućnosti povređivanja ili oštećenja zdravlja zaposlenih;
- 5) projektovanja, proizvodnje i korišćenja sredstava i opreme lične zaštite na radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti koji nijesu mogli da budu otklonjeni primjenom odgovarajućih preventivnih mjera;
- 6) obrazovanja, vaspitanja i osposobljavanja u oblasti zaštite na radu.

Projektovanje zaštite na radu

Član 7

Projektant koji u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata izrađuje projektnu dokumentaciju za nove, rekonstruisane ili adaptirane objekte, namijenjene za radne i pomoćne prostorije i objekte gdje se tehnološki proces obavlja na otvorenom prostoru, dužan je da, u skladu sa ovim zakonom, pri izradi tehničke dokumentacije ugradi propisane mjere zaštite na radu u skladu sa tehnološkim projektnim zadatkom.

Investitor je dužan da od ovlašćene organizacije pribavi reviziju (ocjenu) da je tehnička dokumentacija izrađena u skladu sa propisima zaštite na radu, tehničkim propisima i standardima, da je obezbijedena zaštita zaposlenih u objektima za koje je izrađena tehnička dokumentacija, a za proces rada koji će se obavljati u njima, odnosno da su ispunjeni uslovi iz tehnološkog projektnog zadatka.

Tehnološki procesi

Član 8

Projektovanjem, izgradnjom novih i rekonstrukcijom postojećih, korišćenjem i održavanjem tehnoloških procesa rada sa pripadajućim objektima i sredstvima za rad treba obezbijediti da se rad zaposlenih obavlja na bezbjedan način, a hemijske, fizičke (osim jonizujućih i nejonizujućih zračenja) i biološke štetnosti, mikroklima i osvjjetljenje na radnim mjestima i u radnim i pomoćnim prostorijama usklade sa propisanim mjerama i normativima za djelatnost koja se obavlja na tim radnim mjestima i u tim radnim prostorijama.

Pri promjeni tehnološkog procesa, poslodavac je dužan da, prije početka rada, investicioni objekat sa pripadajućim sredstvima za rad prilagodi novom tehnološkom procesu.

Pri izgradnji, rekonstrukciji ili rušenju objekta, poslodavac koji izvodi radove dužan je da izradi plan mjera zaštite na radu, odnosno elaborat o uređenju gradilišta u skladu sa aktom organa državne uprave nadležnog za poslove rada (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Poslodavac koji izvodi radove duže od 30 radnih dana i na kojima je istovremeno zaposleno više od 20 lica ili na kojima obim radova traje duže od 15 mjeseci ili je zaposleno više od 500 lica dužan je da, najkasnije pet dana prije početka radova, inspekciji rada dostavi prijavu o početku radova.

Sredstva i oprema lične zaštite

Član 9

Projektovanje, proizvodnja i korišćenje sredstava i opreme lične zaštite na radu, čijom se upotrebom otklanjaju rizici ili opasnosti, koji nijesu mogli da budu otklonjeni primjenom odgovarajućih preventivnih mjera, vršiće se na način i u skladu sa primijenjenim tehnološkim postupkom.

Prethodni i periodični pregledi

Član 10

Prethodni i periodični pregledi i ispitivanja objekata, tehnoloških procesa i sredstava za rad vrše se u cilju obezbjeđivanja kvaliteta izvedenih radova i rada na propisan način u toku izvođenja procesa rada.

Poslodavac je dužan da zaposlenim da na upotrebu sredstva za rad samo ako od ovlašćene organizacije pribavi stručni nalaz odnosno izvještaj o njihovim izvršenim pregledima i ispitivanjima, sa ocjenom da su na njima obezbijeđene propisane mjere zaštite na radu.

Prethodni i periodični ljekarski pregledi zaposlenih preduzimaju se radi otklanjanja ili svođenja u dozvoljene granice uzroka obolijevanja i zdravstvenih oštećenja u vezi sa radom.

Propisivanje

Član 11

Preventivne mjere iz člana 6 ovog zakona bliže se propisuju podzakonskim aktima iz oblasti zaštite na radu i drugim propisima.

Podzakonske akte iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Vaspitanje i obrazovanje

Član 12

Vaspitanje i obrazovanje u oblasti zaštite na radu je sastavni dio opšteg i profesionalnog osposobljavanja na svim vrstama i stepenima školovanja zaposlenih.

Početak obavljanja djelatnosti

Član 13

Prilikom tehničkog pregleda izgrađenog, rekonstruisanog ili adaptiranog objekta, subjekat koji vrši tehnički pregled dužan je da utvrdi da li su primijenjene mjere zaštite na radu iz tehničke dokumentacije i obezbijeđeni propisani uslovi rada za proces rada koji će se obavljati u objektu.

III PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI POSLODAVCA

Obezbjeđivanje preventivnih mjera od strane poslodavca

Član 13a

Poslodavac je dužan da obezbjeđuje preventivne mjere zaštite na radu, polazeći od sljedećih načela:

- izbjegavanje rizika;
- procjena rizika koji se ne mogu izbjeći i njihovo otklanjanje na samom izvoru primjenom savremenih tehničkih rješenja;
- prilagođavanje rada i radnih mjesta zaposlenom, naročito u pogledu konstruisanja radnog mjesta, izboru sredstava za rad, izboru radnih i proizvodnih metoda sa osvrtom na naročito izbjegavanje monotonog rada i rada pri već određenoj brzini i smanjenja njihovog dejstva na zdravlje;
- zamjene opasnih tehnoloških procesa, sredstava za rad i metoda rada bezopasnim ili manje opasnim;
- davanje prednosti kolektivnim nad pojedinačnim mjerama zaštite na radu;
- odgovarajuće osposobljavanje i obavještanje zaposlenih i davanjem uputstava za rad.

Opšti akt

Član 14

Poslodavac koji ima više od 20 zaposlenih, zaštitu na radu uređuje opštim aktom i dužan je da sa njim upozna zaposlene.

Poslodavac je dužan da opštim aktom iz stava 1 ovoga člana, u skladu sa zakonom, bliže uredi: mjere zaštite na radu i način njihovog spovođenja, a naročito prava, obaveze i odgovornosti svih zaposlenih, način obavljanja stručnih poslova zaštite na radu, način utvrđivanja i provjere zdravstvenog stanja zaposlenih koji rade na poslovima sa posebnim uslovima rada i drugih zaposlenih, način osposobljavanja i provjere osposobljenosti zaposlenih za bezbjedan rad, korišćenje sredstava i opreme lične zaštite i druga pitanja od značaja za zaštitu na radu.

Poslodavac koji ima manje od 20 zaposlenih dužan je da ugovorom o radu uredi pitanja iz stava 2 ovog člana.

Sastavni dio opšteg akta, odnosno ugovora o radu iz st. 1 i 3 ovog člana je i normativ sredstava i opreme lične zaštite na radu koja pripadaju zaposlenom, a koji se radi u skladu sa propisima, standardima i aktom o procjeni rizika na radnom mjestu.

Procjena rizika

Član 15

Poslodavac je dužan da donese akt o procjeni rizika za sva radna mjesta i da utvrdi način i mjere za otklanjanje rizika.

U slučaju pojave svake nove opasnosti i promjene nivoa rizika u procesu rada, poslodavac je dužan da izmijeni akt o procjeni rizika.

Akt o procjeni rizika zasniva se na utvrđivanju mogućih vrsta opasnosti i štetnosti na radnom mjestu i u radnoj okolini, a na osnovu kojih se vrši procjena rizika od nastanka povreda i zdravstvenog oštećenja zaposlenih.

Organizovanje rada i radnog procesa

Član 16

Poslodavac je dužan da, u okviru organizovanja rada, primjenjuje preventivne mjere zaštite na radu u skladu sa ovim zakonom.

Poslodavac je dužan da obezbijedi da pristup mjestu rada u radnoj sredini na kome prijete ozbiljna i određena opasnost od povređivanja ili zdravstvenih oštećenja (od strujnog udara, trovanja, gušenja i sl.) imaju samo ona lica koja su osposobljena za bezbjedan rad i koja su dobila posebna uputstva za rad na takvom mjestu i koja su opremljena odgovarajućim sredstvima i opremom lične zaštite na radu.

Poslodavac je dužan da svako lice koje se po bilo kom osnovu nalazi u radnoj prostoriji, krugu poslodavca ili gradilištu upozori na opasna mjesta ili na štetnosti po zdravlje koje se javljaju u tehnološkom procesu, na mjere bezbjednosti koje mora da primijeni i da ga usmjeri na bezbjedne zone za kretanje.

Nabavka opreme

Član 17

Poslodavac prilikom kupovine sredstava za rad na mehanizovani pogon, odnosno sredstava i opreme lične zaštite na radu dostavlja proizvođaču uslove u pogledu zaštite na radu koje moraju da ispunjavaju isporučena sredstva za rad, odnosno sredstva i oprema lične zaštite.

Proizvođač sredstava za rad na mehanizovani pogon, odnosno sredstava i opreme lične zaštite na radu obavezan je da ih proizvodi u skladu sa propisima o zaštiti na radu, tako da se opasnosti koje postoje pri njihovom korišćenju otklone ili smanje na najmanju moguću mjeru.

Proizvođač iz stava 2 ovog člana je dužan da obezbijedi dokumentaciju iz člana 23 stav 3 ovog zakona.

Zdravstveni pregledi zaposlenih

Član 18

Poslodavac je dužan da obezbijedi zdravstveni pregled zaposlenih, a posebno zaposlenih koji se raspoređuju na radna mjesta, odnosno poslove sa posebnim uslovima rada i u slučajevima ponovnog

angažovanja na rad zaposlenog koji je odsustvovao sa rada više od godinu dana.

Vrstu, način, obim i rokove obavljanja zdravstvenih pregleda iz stava 1 ovog člana, kao i uslove koje mora da ispunjava zdravstvena ustanova propisuje ministarstvo nadležno za poslove zdravlja u saglasnosti sa Ministarstvom.

Poslodavac je dužan da zaposlenog koji obavlja poslove sa posebnim uslovima rada uputi na zdravstveni pregled prije isteka roka utvrđenog propisom iz stava 2 ovog člana, kada to ocijeni specijalista medicine rada.

Ako se u postupku zdravstvenog pregleda utvrdi da zaposleni ne ispunjava posebne zdravstvene uslove za obavljanje poslova na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, poslodavac je dužan da ga rasporedi na drugo radno mjesto koje odgovara njegovim zdravstvenim sposobnostima, u skladu sa aktom o sistematizaciji.

Ukoliko se zaposleni ne može rasporediti, u smislu stava 4 ovog člana, poslodavac je dužan da mu obezbijedi druga prava u skladu sa Zakonom o radu i kolektivnim ugovorom.

Osposobljavanje i provjera osposobljenosti zaposlenih

Član 19

Poslodavac je dužan da izvrši osposobljavanje za bezbjedan rad zaposlenog kod zasnivanja radnog odnosa, rasporeda na druge poslove, uvođenja nove tehnologije ili novih sredstava za rad, promjene procesa rada i ponovnog raspoređivanja na rad poslije odsustvovanja koje je trajalo duže od godinu dana.

Poslodavac je dužan da donese program o osposobljavanju za bezbjedan rad zaposlenih, u skladu sa procjenom rizika na radnom mjestu, kao i da, po potrebi, mijenja ili obnavlja njegovu sadržinu u zavisnosti od uvođenja novih procesa rada, novih tehnologija i sredstava za rad.

Osposobljavanje se sprovodi po programu osposobljavanja u toku radnog vremena, a troškove osposobljavanja snosi poslodavac.

Poslodavac je dužan da zaposlenog, u toku osposobljavanja za bezbjedan rad, upozna sa svim vrstama opasnosti na poslovima na koje ga raspoređuje i o konkretnim mjerama za zaštitu na radu, koje su potrebne radi otklanjanja opasnosti po život, odnosno oštećenje zdravlja.

Poslodavac kod koga, na osnovu ugovora, ili po drugom osnovu, obavljaju rad zaposleni drugog poslodavca dužan je da ih upozna sa mjerama za bezbjedan rad.

Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad poslodavac obavlja teorijski i praktično.

Provjeru teorijske i praktične osposobljenosti za bezbjedan rad zaposlenih poslodavac obavlja na mjestu rada.

Periodične provjere teorijske i praktične osposobljenosti za bezbjedan rad zaposlenih, koji rade na poslovima na kojima je, prema aktu o procjeni rizika, prisutna povećana opasnost od povređivanja ili oštećenja zdravlja, određuje poslodavac programom o osposobljavanju iz stava 2 ovog člana.

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada

Član 20

Radna mjesta sa posebnim uslovima rada su radna mjesta na koja mogu biti raspoređeni i obavljati poslove tih radnih mjesta samo zaposleni koji, i pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa, ispunjavaju i posebne uslove u pogledu pola, godina života, školske spreme, stručne osposobljenosti, zdravstvenog stanja i psihičkih sposobnosti.

Ministarstvo, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zdravlja, propisuje koji poslovi se smatraju poslovima sa posebnim uslovima rada, kao i način i rokove provjere sposobnosti zaposlenog za rad na tim poslovima.

Poslodavac ne smije rasporediti zaposlenog da radi na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada, ukoliko prethodno nije utvrdio da zaposleni ispunjava propisane uslove.

Zaposleni koji radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada je dužan da odmah obavijesti poslodavca, ako ocijeni da nije sposoban da radi takve poslove, kao i da obavi ljekarski pregled na koji ga je uputio poslodavac.

Rad više poslodavaca

Član 21

Kada dva ili više poslodavaca istovremeno izvode radove na istom, odnosno zajedničkom gradilištu ili radilištu, svaki od njih je dužan da organizuje izvođenje radova tako da zaposleni jednog poslodavca pri izvođenju radova ne ugrožavaju sigurnost i zdravlje zaposlenih kod drugih poslodavaca.

U slučaju iz stava 1 ovog člana investitor i svi poslodavci koji izvode radove dužni su da, prije početka radova, zaključe poseban ugovor o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite na radu, kao i o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima.

Ugovor iz stava 2 ovog člana obavezno se dostavlja inspekciji rada, najkasnije pet dana prije početka radova.

Informisanje zaposlenih i njihovo učešće u pitanjima koja se odnose na zaštitu na radu

Član 22

Poslodavac je dužan da zaposlenog ili njegovog predstavnika informiše u vezi sa:

- rizicima po bezbjednost i zdravlje i zaštitnim i preventivnim mjerama i aktivnostima u odnosu na svaku vrstu radnog mjesta ili posla;
- mjerama prve pomoći u slučaju povrede na radu, zaštiti od požara i postupku evakuacije zaposlenih pri pojavi ozbiljnih i bliskih opasnosti i o licima koja su zadužena za sprovođenje ovih mjera;
- pravima u oblasti medicine rada, higijene rada i ergonomije;
- zdravstvenim opasnostima na radu;
- planovima, mjerama i odlukama koje bi mogle štetno da se odraze na zdravlje zaposlenih usljed zagađenja vazduha, buke ili vibracija na radnom mjestu.

Poslodavac je dužan da poslodavca čije je zaposlene angažovao da rade kod njega, po bilo kom osnovu, na adekvatan način informiše o pitanjima utvrđenim u stavu 1 ovog člana.

Poslodavac je dužan da predstavnika zaposlenih, o pravima i obavezama koje se odnose na zaštitu na radu, informiše i na taj način mu omogućiti:

- uvid u listu profesionalnih nesreća do kojih može doći ako zaposleni nije u mogućnosti da radi duže od tri radna dana;
- uvid u izvještaje o profesionalnim nesrećama svojih zaposlenih;
- pristup procjeni opasnosti za zaštitu na radu, uključujući i opasnosti sa kojima se suočavaju grupe zaposlenih izloženih posebnom riziku, kao i o odlukama koje se odnose na mjere zaštite koje treba preduzeti;
- pristup odlukama koje su proistekle iz zaštitnih i preventivnih mjera od inspekcijских i drugih organa zaduženih za zaštitu na radu.

Sredstva za rad i sredstva i oprema lične zaštite na radu

Član 23

Poslodavac je dužan da zaposlenom izda na upotrebu sredstvo i opremu lične zaštite na radu, u skladu sa odredbama čl. 9 i 17 ovog zakona.

Poslodavac je dužan da obezbijedi da zaposleni sredstva rada i sredstva i opremu lične zaštite na radu koristi u skladu sa njihovom namjenom i da u postupku upotrebe primjenjuje propisane mjere za zaštitu na radu.

Poslodavac je dužan da daje na upotrebu zaposlenim sredstva rada, sredstva i opremu lične zaštite na radu i opasne materije, samo ako za njih raspolaže sa propisanom dokumentacijom na službenom jeziku i jezicima u službenoj upotrebi, u kojoj je proizvođač, odnosno isporučilac naveo sve bezbjedonosno-tehničke podatke koji su važni za ocjenjivanje rizika na radu sa njima i da su obezbijedene sve mjere zaštite na radu koje su određene dokumentacijom u skladu sa propisima o zaštiti na radu.

U izuzetnim slučajevima, kada poslodavac nije u mogućnosti da pribavi propisanu dokumentaciju iz stava 3 ovog člana može da je pribavi od pravnog lica registrovanog za obavljanje tih poslova.

Saradnja sa zaposlenim i sindikatom

Član 24

Poslodavac i zaposleni, odnosno njihovi predstavnici dužni su da sarađuju u postupku utvrđivanja njihovih prava, obaveza i odgovornosti koje proizilaze iz zakona.

Poslodavac je dužan da konsultuje zaposlene, odnosno njihove predstavnike i predstavnike sindikata i

omogućiti im da učestvuju u raspravama po svim pitanjima koja se odnose na bezbjednost i zaštitu na radu, a naročito u vezi sa:

- svakom mjerom koja može negativno uticati na bezbjednost i zdravlje;
- postavljanjem stručnog lica za obavljanje aktivnosti u vezi sa zaštitom i prevencijom od profesionalnih rizika, kao i određivanjem lica za sprovođenje mjera pružanja prve pomoći, zaštite od požara i evakuacije zaposlenih;
- procjenom opasnosti za bezbjednost i zdravlje na radu, mjerama zaštite, listama profesionalnih nesreća do kojih može doći, kao i o izvještajima o nesrećama na radu i u vezi sa radom;
- angažovanjem ovlašćenih pravnih i fizičkih lica za obavljanje poslova zaštite na radu;
- planiranjem i organizovanjem osposobljavanja i provjere osposobljenosti za oblast zaštite na radu.

Poslodavac mora da omogućiti predstavniku zaposlenih da svoje primjedbe u vezi zaštite na radu dostavi inspektorima rada za vrijeme vršenja nadzora.

Prva pomoć, zaštita od požara i evakuacija zaposlenih

Član 25

Poslodavac je dužan da odredi mjere za pružanje prve pomoći, gašenje požara i evakuaciju zaposlenih, u zavisnosti od vrste radnog mjesta i djelatnosti, kao i od broja zaposlenih i prisustva drugih lica.

Za primjenu mjera iz stava 1 ovog člana mora da se obezbijedi veza sa službama u i van poslodavca, posebno u oblasti prve pomoći, hitne medicinske pomoći i suzbijanja požara.

Kolektivno osiguranje

Član 26

Poslodavac je dužan da zaposlene obavezno osigurava od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom.

Premije za osiguranje iz stava 1 ovog člana padaju na teret poslodavca, a određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povređivanja i oboljenja u vezi sa radom.

Uslovi i postupci osiguranja od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom zaposlenih uređuju se posebnim zakonom.

IV PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIH

Prava i obaveze zaposlenih

Član 27

Zaposleni ima pravo i obavezu da se prije početka rada upozna sa mjerama zaštite na radu na poslovima radnog mjesta na koje je raspoređen, kao i da se osposobljava za njihovo sprovođenje.

Zaposleni ima pravo i obavezu da poslodavcu daje predloge, primjedbe i obavještenja o pitanjima zaštite na radu.

Zaposleni koji radi na poslovima sa povećanim rizikom ima pravo i obavezu da obavi ljekarski pregled na koji ga upućuje poslodavac, u skladu sa propisima o zaštiti na radu i posebnim propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Prava zaposlenih

Član 28

Zaposleni ima pravo da odbije da radi, ako:

- prethodno nije upoznat sa svim opasnostima ili štetnostima, odnosno rizicima na radu ili ako mu poslodavac nije obezbijedio propisani ljekarski pregled;
- mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nijesu sprovedene propisane mjere zaštite na radu na radnom mjestu na koje je raspoređen, sve dok se te mjere ne obezbijede;
- na sredstvu za rad nijesu primijenjene propisane mjere zaštite na radu i time mu je neposredno ugrožena bezbjednost i zdravlje na radu.

Kada zaposleni odbije da radi dužan je da se pisano obrati poslodavcu radi preduzimanja mjera koje po

mišljenju zaposlenog nijesu sprovedene.

Kada zaposleni odbije da radi, a poslodavac smatra da zahtjev zaposlenog nije opravdan, poslodavac je dužan da odmah obavijesti inspekciju rada.

Obaveze zaposlenih

Član 29

Zaposleni je obavezan da:

- za vrijeme rada primjenjuje propisane mjere zaštite na radu, namjenski koristi sredstva za rad i sredstva i opremu lične zaštite na radu, saraduje sa poslodavcem i stručnim licem zaduženim za zaštitu na radu kako bi se sprovele propisane mjere za zaštitu na radu na poslovima na kojim radi;
- u skladu sa svojim saznanjima, odmah obavijesti poslodavca, pisano ili usmeno, preko svojih predstavnika, o nepravilnostima, nedostacima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi na radnom mjestu mogla da ugrozi njegovu bezbjednost i zdravlje ili bezbjednost i zdravlje drugih zaposlenih.

Ako poslodavac, poslije dobijenog obavještenja iz stava 1 alineja 2 ovog člana, ne otkloni nepravilnosti, štetnosti, opasnosti ili druge pojave u roku od tri dana ili ako zaposleni smatra da za otklanjanje utvrđenih pojava nijesu sprovedene odgovarajuće mjere zaštite na radu, mogu zatražiti intervenciju inspekcije rada i o tome obavijestiti stručno lice zaduženo za zaštitu na radu.

Zabrana upotrebe sredstava zavisnosti

Član 30

Zaposleni ne smije da započne i obavlja rad pod uticajem alkohola i drugih sredstava zavisnosti.

Zaposleni je dužan da se podvrgne provjeri da li je pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti u slučajevima i na način utvrđen aktom poslodavca, u skladu sa propisima o bezbjednosti saobraćaja.

Odgovornost zaposlenih

Član 31

Zaposleni je odgovoran disciplinski i materijalno u slučaju nepridržavanja propisanih mjera zaštite na radu i neizvršavanja svojih obaveza iz zaštite na radu utvrđenih ovim zakonom, Kolektivnim ugovorom i opštim aktom poslodavca.

Predstavnik zaposlenih za zaštitu na radu

Član 31a

Zaposleni imaju pravo da izaberu jednog ili više predstavnika za zaštitu na radu (u daljem tekstu: predstavnik zaposlenih).

Predstavnici zaposlenih mogu da obrazuju odbor zaposlenih za zaštitu na radu (u daljem tekstu: Odbor), u čijem sastavu mora biti najmanje jedan predstavnik poslodavca.

Postupak izbora i način rada predstavnika zaposlenih i Odbora, broj predstavnika zaposlenih kod poslodavca, kao i njihov odnos sa sindikatom uređuje se kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Prava predstavnika zaposlenih

Član 32

Predstavnik zaposlenih, odnosno Odbor imaju pravo:

- da poslodavcu daju predloge o svim pitanjima koja se odnose na zaštitu na radu;
- da zahtijevaju od poslodavca da obezbijedi propisane mjere zaštite na radu;
- da zahtijevaju vršenje nadzora od strane inspekcije rada, ako smatraju da poslodavac nije obezbijedio odgovarajuće mjere zaštite na radu;
- da u slučaju povreda na radu sa smrtnim ishodom i teškim posljedicama zahtijevaju od poslodavca izvještaj o uzrocima takvih povreda;
- da se upoznaju sa evidencijama i izvještajima propisanim ovim zakonom.

Predstavnik zaposlenih, odnosno član Odbora imaju pravo da prisustvuju inspekcijskom nadzoru.

Kolektivni ugovor kod poslodavca

Član 33

Poslodavac Kolektivnim ugovorom uređuje način informisanja u vezi sa zaštitom na radu kod poslodavca, kolektivno osiguranje zaposlenih i utvrđivanje uzroka povreda na radu, u skladu sa ovim zakonom.

V ORGANIZOVANJE POSLOVA ZAŠTITE NA RADU KOD POSLODAVCA

Obavljanje stručnih poslova

Član 34

Poslodavac je dužan da organizuje i obavlja stručne poslove zaštite na radu u zavisnosti od organizacije, prirode i obima procesa rada, broja zaposlenih koji učestvuju u procesu rada, broja radnih smjena, procijenjenih rizika i broja lokacijski odvojenih jedinica.

Poslodavac, radi obavljanja poslova iz stava 1 ovog člana, može da:

- organizuje stručnu službu za obavljanje poslova zaštite na radu;
- odredi stručno lice za obavljanje poslova zaštite na radu;
- angažuje pravno ili fizičko lice za obavljanje ovih poslova (ovlašćene organizacije).

Poslodavac je odgovaran za zaštitu na radu zaposlenih bez obzira na način organizovanja i obavljanja stručnih poslova zaštite na radu.

Prava stručne službe, odnosno stručnih lica

Član 35

Stručna služba, odnosno stručno lice koje poslodavac pisano odredi da obavlja poslove zaštite na radu neposredno su odgovorni poslodavcu.

Poslodavac je dužan da omogući stručnim licima nezavisno i samostalno obavljanje poslova u skladu sa ovim zakonom, kao i pristup svim potrebnim podacima.

Poslodavac je dužan da stručnoj službi, odnosno stručnim licima iz stava 1 ovog člana, koje je kod njega zaposleno, obezbijedi usavršavanje znanja.

Stručno lice koje se bavi poslovima zaštite na radu, prije raspoređivanja na ove poslove, dužno je da položi stručni ispit za lica koja se bave poslovima zaštite na radu.

Lica koja su na poslovima iz oblasti zaštite na radu provela najmanje pet godina nijesu dužna da polažu stručni ispit, ako:

- imaju naučni stepen magistra i doktora tehničkih nauka;
- su specijalisti medicine rada;
- su inspektori koji su vršili nadzor nad poslovima zaštite na radu.

Uslove, program i način polaganja stručnog ispita za stručno lice za poslove zaštite na radu propisuje Ministarstvo.

Obaveze stručne službe, odnosno stručnih lica

Član 36

Stručna služba, odnosno stručno lice za obavljanje poslova zaštite na radu vrši sljedeće poslove:

- 1) savjetuje poslodavca pri planiranju, izboru i održavanju sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
- 2) savjetuje poslodavca kod opremanja i uređivanja radnog mjesta, uzimajući u obzir i uslove radne sredine;
- 3) učestvuje u izradi stručne podloge za akt o procjeni rizika;
- 4) organizuje prethodna i periodična ispitivanja uslova radne sredine (hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti, mikroklimi i osvjetljenosti);
- 5) organizuje periodične preglede i ispitivanja sredstava za rad, električnih i drugih instalacija;
- 6) predlaže mjere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnim mjestima sa povećanim rizicima;

- 7) na svim poslovima kod poslodavca prati primjenu mjera za zaštitu na radu i održavanje sredstava za rad u ispravnom stanju i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
- 8) obezbjeđuje uputstva za bezbjedan rad i kontroliše njihovu primjenu;
- 9) prati stanje u vezi sa povredama na radu i profesionalnim oboljenjima kao i oboljenjima u vezi sa radom, učestvuje u utvrđivanju njihovih uzroka i priprema izvještaje sa predlozima mjera za poslodavca;
- 10) priprema i učestvuje u osposobljavanju zaposlenih za bezbjedan rad;
- 11) predlaže mjeru zabrane rada na radnom mjestu ili upotrebe sredstva za rad, u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život ili zdravlje zaposlenog, o čemu odmah obavještava poslodavca i predstavnika zaposlenih;
- 12) neposredno saraduje i koordinira po svim pitanjima iz oblasti zaštite na radu sa ovlašćenom zdravstvenom ustanovom ili ovlašćenim ljekarom;
- 13) vodi i stara se o evidencijama iz zaštite i zdravlja na radu;
- 14) druge poslove koje mu odredi poslodavac.

U slučaju kada poslodavac dozvoli dalji rad i pored preduzetih mjera u smislu stava 1 tačka 11 ovog člana stručno lice dužno je da o tome obavijesti inspekciju rada.

Ovlašćene organizacije

Član 37

Stručne poslove zaštite na radu iz člana 36 ovog zakona može da obavlja pravno ili fizičko lice koje ispunjava uslove u pogledu kadrova, organizacije, tehničkih i drugih uslova koje propisuje Ministarstvo.

Pravna i fizička lica iz stava 1 ovog člana mogu da vrše i sljedeće poslove:

- 1) pripreme akta o procjeni rizika, sa predlogom mjera za njihovo otklanjanje;
- 2) periodične preglede i ispitivanja opreme za rad i sredstava za rad, električnih i drugih instalacija i sredstava i opreme lične zaštite na radu;
- 3) ispitivanja uslova radne sredine (hemijskih, fizičkih i bioloških štetnosti, osvijetljenosti i mikroklima);
- 4) reviziju (ocjenu) tehničke dokumentacije sa aspekta primijenjenosti preventivnih mjera zaštite na radu, tehničkih propisa i standarda, radi utvrđivanja obezbijedenosti zaštite zaposlenih u objektima za koje je urađena tehnička dokumentacija, za procese rada koji će se obavljati u njima;
- 5) osposobljavanje i provjeru osposobljenosti za bezbjedan rad zaposlenih.

Pravna i fizička lica podnose Ministarstvu zahtjev sa potrebnom dokumentacijom za dobijanje ovlašćenja za obavljanje određenih poslova zaštite na radu.

Ispunjenost propisanih uslova za obavljanje određenih poslova zaštite na radu utvrđuje Ministarstvo.

Pravna i fizička lica snose stvarne troškove nastale u postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova za izdavanje ovlašćenja za vršenje poslova zaštite na radu.

Visinu troškova iz stava 5 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Ministarstvo rješenjem ovlašćuje pravna ili fizička lica da mogu obavljati određene poslove iz zaštite na radu u skladu sa zakonom i vodi registar ovlašćenih organizacija. Ovlašćenje se izdaje na rok od tri godine, a može se obnoviti pod istim uslovima.

Stručni nalaz i odgovornost

Član 38

Poslodavac je dužan da pravno ili fizičko lice iz člana 37 ovog zakona prethodno upozna sa tehnološkim procesom, rizicima u procesu rada, preduzetim mjerama za otklanjanje rizika i da mu omogući slobodan pristup odgovarajućim podacima.

Pravno ili fizičko lice koje vrši poslove iz zaštite na radu dužno je da, u roku od mjesec dana od dana podnošenja zahtjeva poslodavca, sačini stručni nalaz odnosno izvještaj o izvršenim pregledima i ispitivanjima, sa ocjenom da li su obezbijedene propisane mjere zaštite na radu, kao i da ga dostavi podnosiocu zahtjeva.

Pravno ili fizičko lice iz stava 2 ovog člana je odgovorno da ocjene iz stručnog nalaza odgovaraju stepenu primjenljivosti mjera zaštite na radu u vrijeme pregleda.

Ovlašćene zdravstvene ustanove

Član 39

Ministarstvo, uz prethodno pribavljenu saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zdravlja, izdaće pravnom licu registrovanom u skladu sa zakonom, ako ispunjava kadrovske, organizacione, tehničke i druge uslove, ovlašćenje da obavlja naročito sljedeće poslove:

- 1) učestvuje u procjeni rizika na poslovima i u radnoj okolini prilikom sastavljanja akta o procjeni rizika;
- 2) upoznaje zaposlene sa rizicima po zdravlje koji su povezani sa njihovim radom i obavlja poslove zdravstvenog vaspitanja zaposlenih;
- 3) utvrđuje i ispituje uzroke nastanka profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom;
- 4) ocjenjuje i utvrđuje posebne zdravstvene uslove koje moraju da ispunjavaju zaposleni za obavljanje određenih poslova na radnom mjestu, u procesu rada ili za upotrebu, odnosno rukovanje određenom opremom za rad;
- 5) vrši prethodne i periodične ljekarske preglede zaposlenih u skladu sa propisima o zaštiti na radu;
- 6) izdaje izvještaj o ljekarskom pregledu o ispunjavanju zdravstvenih uslova rada na radnom mjestu sa povećanim rizikom;
- 7) sprovodi zdravstvenu zaštitu profesionalno oboljelih zaposlenih;
- 8) organizuje prvu pomoć, spašavanje i evakuaciju u slučaju povređivanja zaposlenih ili havarija;
- 9) utvrđuje uzroke nastanka invalidnosti zaposlenih na radu i predlaže mjere za njihovo otklanjanje, učestvuje u procesu profesionalne rehabilitacije i daje savjete pri izboru drugog odgovarajućeg posla prema preostaloj zdravstvenoj sposobnosti;
- 10) predlaže poslodavcu mjere za poboljšanje zdravlja zaposlenih, a posebno onih koji su izloženi povećanim opasnostima od povreda na radu ili oštećenja zdravlja;
- 11) savjetuje poslodavca u izboru i testiranju novih sredstava za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu sa aspekta zaštite zdravlja zaposlenih;
- 12) učestvuje u analizi povreda na radu, bolesti u vezi sa radom i profesionalnih oboljenja i o tome vodi odgovarajuću evidenciju;
- 13) neposredno saraduje i koordinira po pitanjima iz zaštite na radu sa stručnim licem iz člana 34 stav 2 alineja 2 ovog zakona.

Svi podaci sakupljeni u vezi sa ljekarskim pregledima zaposlenog povjerljive su prirode i pod nadzorom su ovlašćene zdravstvene ustanove, odnosno ovlašćenog ljekara koji vodi evidenciju o zdravstvenim pregledima.

Podaci iz stava 1 ovog člana mogu se dostavljati drugim licima samo uz pisanu saglasnost zaposlenog.

Izvještaj o ljekarskom pregledu zaposlenog o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje određenih poslova dostavlja se poslodavcu na način da se ne naruši princip povjerljivosti ličnih podataka.

Nije dozvoljeno korišćenje podataka prikupljenih po osnovu ljekarskih pregleda zaposlenih u svrhu diskriminacije zaposlenih.

VI EVIDENCIJA, IZVJEŠTAJI, SARADNJA

Dokumentacija i evidencije

Član 40

Poslodavac je dužan da vodi i čuva propisanu evidenciju o:

- 1) radnim mjestima, a posebno o radnim mjestima sa povećanim rizikom;
- 2) zaposlenim raspoređenim na radna mjesta, a posebno o zaposlenima raspoređenim na radna mjesta sa povećanim rizikom;
- 3) povredama na radu, bolestima u vezi sa radom i profesionalnim oboljenjima;
- 4) zaposlenim osposobljenim za bezbjedan rad;
- 5) opasnim materijama koje se koriste u toku rada;
- 6) izvršenim ispitivanjima radne sredine;
- 7) izvršenim pregledima i ispitivanjima opreme za rad, sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite na radu;
- 8) izvještajima iz člana 41 ovog zakona;
- 9) prethodnim i periodičnim zdravstvenim pregledima;
- 10) tehničkoj dokumentaciji (glavne projekte);

11) dokumentaciji iz zaštite na radu (atest, zapisnik o stručnom nalazu, uputstva za rukovanje i održavanje sredstava rada i sl.).

Izvještaji

Član 41

Poslodavac je dužan da, najmanje jednom godišnje, sačini izvještaj o zaštiti na radu zaposlenih, koji se razmatra na organima upravljanja zajedno sa izvještajima o poslovanju.

Poslodavac je dužan, da na zahtjev inspektora rada, obezbijedi izvještaj o stanju zaštite na radu zaposlenih, kao i o sprovedenim mjerama u ovoj oblasti kod poslodavca.

Poslodavac je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, od nastanka, pisano prijavi inspekciji rada svaku smrtnu povredu na radu, kolektivnu povredu na radu i tešku povredu na radu, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbjednost i zdravlje zaposlenih.

Poslodavac je dužan da izda zaposlenom koji je povrijeđen i zdravstvenoj ustanovi u kojoj je izvršen pregled zaposlenog izvještaj o povredi na radu, u roku i na obrascu koji se propisuje podzakonskim aktom Ministarstva.

Saradnja

Član 42

Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore i Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Crne Gore dužni su da Ministarstvu dostave podatke o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima, oboljenjima u vezi sa radom i invalidima rada na zahtjev i mjesečno, a za svaku kalendarsku godinu, najkasnije do 31. januara naredne godine.

VII NADZOR

Organ nadzora

Član 43

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, propisa donijetih na osnovu njega i tehničkim i drugim mjerama koje se odnose na zaštitu na radu vrši Ministarstvo preko inspekcije rada, ako zakonom nije određeno da nadzor u sprovođenju tih propisa u određenim djelatnostima vrše drugi organi.

Obaveze i ovlašćenja inspektora rada

Član 44

U vršenju inspekcijuskog nadzora inspektor rada, pored obaveza i ovlašćenja utvrđenih zakonom, ima obavezu i ovlašćenje da:

- pregleda opšte akte, kolektivne ugovore, ugovore o radu, odluke, rješenja i druge pojedinačne akte, evidenciju i drugu dokumentaciju iz oblasti zaštite na radu;
- izvrši uviđaj teških povreda na radu, kolektivnih nesreća i smrtnog slučaja.

Upravne mjere

Član 45

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti na radu, "Sl. list CG", br. 26/10)

VIII KAZNENE ODREDBE

Prekršaj poslodavca

Član 46

Novčanom kaznom od 500 eura do 15.000 eura kazniće se za prekršaj poslodavac sa svojstvom pravnog lica, ako:

- 1) ne pribavi od ovlaštene organizacije za poslove zaštite na radu reviziju (ocjenu) da je tehnička dokumentacija izrađena u skladu sa propisima zaštite na radu (član 7 stav 2);
- 2) ne izradi plan mjera zaštite na radu, odnosno elaborat o uređenju gradilišta pri izgradnji, rekonstrukciji ili rušenju objekata ili ne dostavi inspekciji rada prijavu o početku radova, najkasnije pet dana prije početka radova, ukoliko poslodavac izvodi radove duže od 30 radnih dana i na kojima je istovremeno zaposleno više od 20 lica ili na kojima obim radova traje duže od 15 mjeseci ili je zaposleno više od 500 lica (član 8 st. 3 i 4);
- 3) da na upotrebu zaposlenim sredstva za rad, a da prethodno od ovlaštene organizacije nije pribavio stručni nalaz, odnosno izvještaj o njihovim izvršenim pregledima i ispitivanjima, sa ocjenom da su na njima obezbijedene propisane mjere zaštite na radu (član 10 stav 2);
- 4) ne uredi opštim aktom ili ugovorom o radu mjere zaštite na radu i način njihovog sprovođenja (član 14 st. 2 i 3);
- 5) ne donese akt o procjeni rizika za sva radna mjesta i ne utvrdi način i mjere za otklanjanje rizika (član 15 st. 1 i 2);
- 6) ne obezbijedi da svako lice koje se po bilo kom osnovu nalazi u radnoj prostoriji, krugu poslodavca ili gradilištu bude upozoreno na opasna mjesta ili na štetnosti po zdravlje koje se javljaju u tehnološkom procesu, na mjere bezbjednosti koje mora da primijeni i ne usmjeri ga na bezbjedne zone za kretanje (član 16 stav 3);
- 7) ne obezbijedi zdravstvene preglede zaposlenih (član 18);
- 8) ne izvrši osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan rad u skladu sa članom 19 ovog zakona ;
- 9) rasporedi zaposlenog da radi na radnom mjestu sa posebnim uslovima rada, a da prethodno nije utvrdio da ispunjava propisane uslove (član 20 stav 3);
- 10) ne zaključi poseban ugovor o organizovanju i sprovođenju mjera zaštite na radu, kao i o međusobnim pravima, obavezama i odgovornostima prije početka izvođenja radova, u slučaju da dva ili više poslodavaca istovremeno izvode radove i isti ne dostavi inspekciji rada najkasnije pet dana prije početka radova (član 21);
- 11) ne informiše zaposlenog ili njegovog predstavnika o rizicima po bezbjednost i zdravlje, preventivnim mjerama i drugim mjerama od značaja za zaštitu na radu (član 22);
- 12) ne obezbijedi da zaposleni sredstva za rad i sredstva i opremu lične zaštite na radu koristi u skladu sa njihovom namjenom (član 23 stav 2);
- 13) ne omogući predstavniku zaposlenih da inspektoru rada za vrijeme vršenja nadzora dostavi primjedbe u vezi zaštite na radu (član 24 stav 3);
- 14) ne odredi mjere za pružanje prve pomoći, gašenje požara i evakuaciju zaposlenih (član 25);
- 15) ne osigura zaposlene od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i bolesti u vezi sa radom (član 26);
- 16) ne organizuje i ne obavlja stručne poslove zaštite na radu u skladu sa članom 34 stav 1 ovog zakona;
- 17) ne vodi i ne čuva propisanu evidenciju iz zaštite na radu (član 40);
- 18) u propisanom roku pisano ne prijavi inspekciji rada svaku smrtnu povredu na radu, kolektivnu povredu na radu i tešku povredu na radu, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbjednost i zdravlje zaposlenih ili ne izda zaposlenom koji je povrijeđen i zdravstvenoj ustanovi u kojoj je izvršen pregled zaposlenog izvještaj o povredi na radu, u roku i na obrascu koji se propisuje podzakonskim aktom Ministarstva (član 41 st. 3 i 4).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice kod poslodavca novčanom kaznom od 25 eura do 1.000 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se poslodavac - preduzetnik koji se bavi privrednom djelatnošću novčanom kaznom od 500 eura do 10.000 eura.

Član 46a

Za prekršaj iz člana 46 stav 1 tač. 1, 2, 3, 10, 12, 16 i 17 odgovornom licu kod poslodavca izreći će se kazna prekršajnim nalogom u iznosu od 200 eura.

Za prekršaj iz člana 46 stav 1 tač. 1, 2, 3, 10, 12, 16 i 17 preduzetniku izreći će se kazna prekršajnim nalogom u iznosu od 400 eura.

Prekršaj zaposlenog

Član 47

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Ovlašćenje Ministarstva

Član 48

Ministarstvo će, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donijeti podzakonske akte, kojima će propisati:

- 1) metodologija, način i postupak procjene rizika na radnom mjestu sa mjerama za otklanjanje rizika ili svođenje na najmanju moguću mjeru;
- 2) postupak i rokove prethodnih i periodičnih ljekarskih pregleda zaposlenih na radna mjesta sa povećanim rizikom;
- 3) uslovi koje mora da ispunjava pravno ili fizičko lice za vršenje poslova iz člana 37 ovog zakona;
- 4) postupak i rokove periodičnih pregleda ispitivanja opreme za rad, sredstava i opreme lične zaštite na radu i uslova radne sredine;
- 5) uslove, program i način polaganja stručnih ispita za lica koja se bave poslovima zaštite na radu, kao i naknadu troškova za polaganje stručnih ispita;
- 6) vođenje evidencije iz člana 40 ovog zakona;
- 7) način i postupak osposobljavanja zaposlenih za bezbjedan rad;
- 8) postupak utvrđivanja ispunjenosti propisanih uslova iz oblasti zaštite na radu u skladu sa ovim zakonom;
- 9) pitanja iz zaštite na radu koja treba urediti ugovorom o radu, uslovi za vršenje pregleda tehničke dokumentacije, pregleda i ispitivanja sredstava rada, instalacija i radne sredine i osposobljavanje radnika za bezbjedan rad;
- 10) postupak pregleda i ispitivanja radne sredine i oruđa za rad, izdavanje javne isprave iz zaštite na radu;
- 11) vrsta objekta, sadržaj i način izrade projekta iz člana 7 ovog zakona;
- 12) registar ovlašćenih organizacija za poslove zaštite na radu.

Primjena propisa

Član 49

Do donošenja propisa iz člana 48 ovog zakona primjenjivaće se:

- 1) Pravilnik o postupku i uslovima za vršenje prethodnih i periodičnih ljekarskih pregleda radnika ("Službeni list RCG", broj 25/80);
- 2) Pravilnik o sadržini i načinu izdavanja liste o povredi na radu ("Službeni list RCG", broj 23/93).

Do donošenja propisa o opštim i posebnim mjerama zaštite na radu, u skladu sa ovim zakonom, primjenivaće se mjere zaštite na radu (pravila) propisana podzakonskim aktima iz člana 69 Zakona o zaštiti na radu ("Službeni list RCG", broj 35/98).

Usklađivanje

Član 50

Postojeće ovlašćene organizacije - društva za obavljanje poslova zaštite na radu dužni su da usklade svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Donošenje opšteg akta

Član 51

Poslodavac je dužan da, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donese opšti akt iz člana 14 ovog zakona, a u roku od tri godine da donese akt o procjeni rizika iz člana 15 ovog zakona.

Član 51a

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na

snagu ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 52

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti na radu ("Službeni list RCG", broj 35/98).

Stupanje na snagu

Član 53

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".